

JUSTITSMINISTERIET

Folketinget
Retsudvalget
Christiansborg
1240 København K
DK Danmark

Dato: 12. september 2024
Kontor: Kontoret for Organiseret
Kriminalitet
Sagsbeh: Emma Thorup Bech
Sagsnr.: 2024-06124
Dok.: 3282545

Besvarelse af spørgsmål nr. 948 (Alm. del) fra Folketingets Retsudvalg

Hermed sendes besvarelse af spørgsmål nr. 948 (Alm. del), som Folketingets Retsudvalg har stillet til justitsministeren den 3. maj 2024. Spørgsmålet er stillet efter ønske fra Peter Kofod (DF).

Peter Hummelgaard

/

Niklas V. Johansen

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

T +45 7226 8400

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

Spørgsmål nr. 948 (Alm. del) fra Folketingets Retsudvalg:

”Vil ministeren oplyse opgjort pr. år, hvor mange bandemedlemmer der har modtaget offentlige ydelser, som jf. Lov nr. 1526 af 18. december 2018 om ændring af lov om aktiv socialpolitik og forskellige andre love (Karantæneordning i ydelsessystemet for bandekriminelle m.v.), folketingsåret 2018-19, der trådte i kraft den 1. januar 2019, har været underlagt den treårige økonomiske karantæneordning, og vil ministeren samtidig oplyse, om det er alle bandemedlemmer, der efter de er blevet dømt for bandekriminalitet, som efterfølgende har været underlagt karantæneordningen, og vil ministeren i afkræftende fald begrunde de eventuelle undtagelser?”

Svar:

1. Ved lov nr. 1526 af 18. december 2018 om ændring af lov om aktiv socialpolitik og forskellige andre love (Karantæneordning i ydelsessystemet for bandekriminelle m.v.) blev der indført en 3-årig karantæneordning i ydelsessystemet for personer, som idømmes ubetinget fængselsstraf eller anden strafferetlig retsfølge af frihedsberøvende karakter for en lovovertrædelse, der er omfattet af straffelovens § 81 a (om strafforhøjelse og skærpet straf for visse straffelovsovertrædelser med baggrund i en banderelateret konflikt).

Karantæneordningen indebærer bl.a., at den dømte efter udstået straf højst vil kunne modtage kontanthjælp og visse andre ydelser med et niveau svarende til satsen for selvforsørgelses- og hjemrejseydelse eller overgangsydelse i en 3-årig karantæneperiode. Loven trådte i kraft den 1. januar 2019 og finder anvendelse for domme efter straffelovens § 81 a, der vedrører forhold begået efter lovens ikrafttræden.

Udbetaling Danmark har til opgave at modtage og formidle oplysninger til de ansvarlige ydelsesmyndigheder om personer, der ved endelig dom er idømt ubetinget fængselsstraf eller anden strafferetlig retsfølge for en overtrædelse omfattet af straffelovens § 81 a.

Karantæneperioden regnes fra det tidspunkt, hvor den pågældende har udstået fængselsstraf eller anden strafferetlig retsfølge af frihedsberøvende karakter for en overtrædelse, der er omfattet af straffelovens § 81 a. Kriminalforsorgen skal i den forbindelse underrette Udbetaling Danmark, når en person, der afsoner ubetinget fængselsstraf eller udstår forvaring i

kriminalforsorgens institutioner for en overtrædelse, der er omfattet af straffelovens § 81 a, løslades, således at Udbetaling Danmark kan underrette den relevante ydelsesmyndighed (kommunen).

2. Justitsministeriet har indhentet en udtalelse fra Beskæftigelsesministeriet, der har oplyst følgende:

”Beskæftigelsesministeriet har ikke en opgørelse over personer, der har været dømt i henhold til straffelovens § 81 a for banderelateret kriminalitet, og som derfor er omfattet af karantæneordning i ydelsessystemet efter løsladelse.

Kriminalforsorgen har pligt til at underrette Udbetaling Danmark (UDK) ved løsladelse af en person, der afsoner ubetinget fængselsstraf eller udstår forvaring i Kriminalforsorgens institutioner for en overtrædelse, der er omfattet af straffelovens § 81 a. Ved fornyet dom, fængsling og løsladelse ville der kunne ske gentagen underretning på samme borger. Reglerne trådte i kraft 1. januar 2019.

UDK oplyser, at de siden 1. januar 2019 har modtaget 18 underretninger fra Kriminalforsorgen om løsladelse af personer dømt efter straffelovens § 81 a.

Opgørelsen i tabel 1 viser antal underretninger, som UDK frem til maj 2024 har modtaget fra Kriminalforsorgen vedr. personer dømt efter straffelovens § 81 a, fordelt på årsniveau fra 2019 til og med 2024 år til dato.

Tabel 1

Underretninger fra Kriminalforsorgen til Udbetaling Danmark om løsladelse af personer dømt efter straffelovens § 81 a.

	2019	2020	2021	2022	2023	2024	I alt
Antal underretninger	.	.	3	5	7	.	18

Anm.: Celler med færre end tre observationer er fjernet af diskretionshensyn og angivet ved "?". Opgørelsen omfatter underretninger, der er modtaget og sagsbehandlet i Udbetaling Danmark. En underretning dækker over en løsladelsessituation, hvor Kriminalforsorgen efterlever bekendtgørelsens formuleringen om, at ”Kriminalforsorgen skal endvidere underrette Udbetaling Danmark ved løsladelse af en person, der afsoner ubetinget fængselsstraf eller udstår forvaring i kriminalforsorgens institutioner for en overtrædelse, der er omfattet af straffelovens § 81 a.”.

Kilde: Udbetaling Danmark, ATP.

Det skal bemærkes, at underretninger fra Kriminalforsorgen til UDK bliver udarbejdet og håndteret manuelt. Det betyder, at der er en vis usikkerhed omkring det data, som ligger til grund for besvarelsen.

UDK har oplyst, at underretningerne fra Kriminalforsorgen registersamkøres i UDK, og at UDK i den fulde 3-årige karantæneperiode skal underrette den ansvarlige udbetalende myndighed, herunder kommuner og a-kasser, hvis en borger modtager eller søger om en ydelse omfattet af karantæneordningen.

I forlængelse heraf har UDK oplyst, at ingen af de 18 personer omfattet af karantæneordningen har modtaget/søgt ydelser, som udbetales af UDK (fx førtidspension). UDK har yderligere oplyst, at de for så vidt angår 8 personer har underrettet kommuner/a-kasser om, at disse personer modtager en eller flere af de ydelser, som er omfattet af karantæneordningen.

Det er den udbetalende myndighed, der herefter har pligt til at træffe afgørelse om, at en ydelse ophører/ned sættes på baggrund af UDK's underretning i disse sager. UDK har ikke mulighed for at opføre, hvordan kommuner eller a-kasser har gjort brug af karantæneordningen i de pågældende sager.”

2. For så vidt angår den del af spørgsmålet, der vedrører, om alle bandemedlemmer efter at være blevet dømt for banderelateret kriminalitet har været underlagt karantæneordningen og i modsat fald begrunde dette, har Justitsministeriet har til brug for besvarelsen indhentet en udtalelse fra Direktoratet for Kriminalforsorgen, der har oplyst følgende:

”Direktoratet for Kriminalforsorgen kan oplyse, at direktoratet i november 2021 blev opmærksom på, at der ikke i alle tilfælde var sket underretning af Udbetaling Danmark ved løsladelse af personer dømt efter straffelovens § 81 a, der er omfattet af karantæneordningen.

Direktoratet foretog i forlængelse heraf en manuel gennemgang af løsladelser af personer omfattet af karantæneordningen i perioden fra karantæneordningens ikrafttrædelse den 1. januar 2019 til juni 2022. Folketingets Retsudvalg blev orienteret om resultatet af den manuelle gennemgang den 1. juli 2022, jf. Retsudvalget 2021-22, almindelig del, bilag 303. Det fremgår heraf, at der var sket løsladelse af 6 indsatte omfattet af karantæneordningen for bandekriminelle, hvoraf der i 4 tilfælde ikke var sket underretning af Udbetaling Danmark, mens kriminalforsorgen i de resterende 2 tilfælde havde foretaget korrekt underretning af Udbetaling Danmark, der imidlertid ikke havde registreret underretningerne korrekt.

Direktoratet er i løbende dialog med Udbetaling Danmark og har iværksat en række tiltag for at understøtte, at der sker underretning efter reglerne. Dels i forhold til at sikre et større

ledelsesmæssigt fokus på overholdelse af reglerne, men også i forhold til at understøtte arbejdsgangene. Siden orienteringen af Retsudvalget har direktoratet ved stikprøvekontroller løbende fulgt op på, om tiltagene har haft den ønskede effekt, og direktoratet har flere gange præciseret underretningspligten over for kriminalforsorgsområderne og indskærpet, at retningslinjerne for underretning skal følges. Herudover er der sket en opdatering af kriminalforsorgens retningslinjer for underretning og af den blanket, der anvendes til at underrette Udbetaling Danmark.

Direktoratet fulgte desuden op på sagen ved en manuel sags gennemgang for perioden fra juni 2022 til oktober 2022. Det blev ved denne gennemgang konstateret, at der var sket løsladelse af 2 indsatte omfattet af karantæneordningen. Ved begge løsladelser var der sket underretning, dog ikke i henhold til reviderede retningslinjer, der skulle sikre en korrekt registrering hos Udbetaling Danmark. Dette formodes imidlertid at bero på, at løsladelsestidspunkterne for de to indsatte lå henholdsvis før og to dage efter opdateringen af retningslinjerne.

Udbetaling Danmark er underrettet om samtlige ovennævnte løsladte, så der kan iværksættes relevante tiltag i forbindelse med eventuelt uberettiget modtagne ydelser.

Direktoratet kan dog oplyse, at det ved efterfølgende stikprøvekontroller er konstateret, at der fortsat ikke i alle tilfælde er sket underretning af Udbetaling Danmark ved løsladelse af personer dømt efter straffelovens § 81 a, der er omfattet af karantæneordningen. Direktoratet har herefter gennemført en yderligere manuel gennemgang af alle løsladelser af personer dømt efter straffelovens § 81 a, der er omfattet af karantæneordningen, som ikke indgik i de manuelle gennemgange i juni og oktober 2022, med henblik på at sikre, at der er sket korrekt underretning herom til Udbetaling Danmark.

Der er ved gennemgangen identificeret ti løsladelser af personer, som er dømt efter straffelovens § 81 a, for kriminalitet begået efter lovens ikrafttrædelse den 1. januar 2019, og som derfor er omfattet af reglerne om karantæne fra visse offentlige ydelser. I otte ud af de ti sager er der sket underretning til Udbetaling Danmark.

Det kan oplyses, at Udbetaling Danmark nu er underrettet om de resterende to løsladte, så der kan iværksættes relevante tiltag i forbindelse med eventuelt uberettiget modtagne ydelser. Samlet er der således sket underretning til Udbetaling Danmark i 18 tilfælde.

Det skal endvidere bemærkes, at underretning til Udbetaling Danmark sker på baggrund af manuelle registreringer i kriminalforsorgens klientsystem, og at der derfor kan forekomme fejlregistreringer.

Direktoratet kan afslutningsvis oplyse, at direktoratet fra andet kvartal 2024 månedligt vil trække data over løsladelser af personer dømt efter § 81 a med henblik på yderligere at understøtte kriminalforsorgsområderne i deres underretning af Udbetaling Danmark.”

Bekæmpelsen af bandekriminalitet er en helt central prioritet for regeringen, og vi skal bruge alle tilgængelige midler. Derfor er det også meget beklageligt, at der ved en fejl i kriminalforsorgen i to tilfælde ikke er sket underretning af Udbetaling Danmark. Jeg har noteret mig, at direktoratet fremover månedligt vil understøtte kriminalforsorgsområderne i deres underretning af Udbetaling Danmark.

Justitsministeriet kan herudover henvise til ministeriets orientering af Folketingets Retsudvalg om manglende underretninger i forbindelse med kriminalforsorgens løsladelser af indsatte omfattet af en karantæneordning i ydelsessystemet for personer dømt for banderelateret kriminalitet af 1. juli 2022, der vedlægges.